

Nowe możliwości realizacji wspólnych polsko-słowackich projektów przez miasta członkowskie Euroregionu „Tatry” w perspektywie 2014-2020

Bogusław Waksmundzki
Przewodniczący Rady Związku Euroregion „Tatry”

Polityka spójności Unii Europejskiej na lata 2014-2020

W dniu **20.11.2013 r.** Parlament Europejski zatwierdził pakiet rozporządzeń dotyczących przyszłej polityki spójności, w których znalazły się m.in. najistotniejsze z punktu widzenia Euroregionu „Tatry” rozporządzenia w sprawie:

- przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”
- przepisów szczegółowych dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006,
- wspólnych przepisów dotyczących EFRR, EFS i FS oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

W skład pakietu wchodzi też znowelizowane rozporządzenie w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT), które doprecyzowuje, upraszcza i usprawnia proces tworzenia takich ugrupowań oraz ich funkcjonowanie.

Najważniejsze zmiany w polityce spójności 2014-2020

Nowa organizacja celów polityki spójności

Polityka spójności Unii Europejskiej w latach 2014-2020 koncentrować się będzie na **dwóch celach**.

CELE 2007-2013	CELE 2014-2020
1. Konwergencja <i>EFRR, EFS, FS</i>	1. Inwestowanie dla wzrostu i zatrudnienia <i>EFRR, EFS, FS</i>
2. Konkurencyjność regionalna i zatrudnienie <i>EFRR, EFS</i>	2. Europejska współpraca terytorialna <i>EFRR</i>
3. Europejska współpraca terytorialna <i>EFRR</i>	

Najważniejsze zmiany w polityce spójności 2014-2020

Koncentracja tematyczna

W każdym programie przewidziano możliwość wsparcia maksymalnie 4 celów tematycznych spośród następujących 11:

1. Badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje;
2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
3. Podnoszenie konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;
4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów;
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych;
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników;
9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem;
10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;
11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej

Najważniejsze zmiany w polityce spójności 2014-2020

Większy nacisk na efekty realizacji programów i projektów

Monitorowane będą postępy w osiągnięciu celów i wskaźników ustalonych w programach.

Określone zostaną wspólne zestawy wskaźników służących do oceny postępów w realizacji programu.

Najważniejsze zmiany w polityce spójności 2014-2020

Efekt transgraniczny

Wprowadzenia bardziej rygorystycznych kryteriów wyboru operacji ukierunkowanych na realizację rzeczywiście wspólnych działań, wyboru projektów, roli i obowiązków beneficjentów.

Wszystkie projekty (w tym mikroprojekty) muszą spełniać **przynajmniej 3 spośród 4 warunków transgranicznego partnerstwa:**

- wspólne przygotowanie projektu,
- wspólna realizacja,
- wspólne finansowanie,
- wspólny personel.

Najważniejsze zmiany w polityce spójności 2014-2020

Ujednolicenie zasad kwalifikowalności

Zasady kwalifikowalności zostaną ustalone na szczeblu Unii Europejskiej lub przez Komitet Monitorujący dla programu jako całości.

Przepisy krajowe będą miały zastosowanie tylko w przypadku braku takich zasad.

Budżet dla polityki spójności 2014-2020

Zatwierdzone przez Parlament Europejski w dniu **19.11.2013 r.** **wieloletnie ramy finansowe** na lata 2014-2020 przewiduje kwotę w wysokości **325 mld EUR** na cele spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

W ramach tego budżetu kontynuowany będzie cel „Europejska współpraca terytorialna”. W nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 na współpracę terytorialną zaplanowano **8,95 mld EUR**.

W stosunku do okresu 2007-2013 kwota ta jest **większa o 1,2 mld EUR**, w tym na **współpracę transgraniczną zaplanowano o 1 mld EUR więcej** niż w poprzednim okresie programowania.

Budżet dla europejskiej współpracy terytorialnej 2014-2020

W ramach Europejskiej współpracy terytorialnej na lata 2014-2020 największą alokację zaplanowano na wsparcie współpracy transgranicznej – **74,05%**.

	Alokacja na lata 2007-2013	Alokacja na lata 2014-2020
Współpraca transgraniczna	5,6 mld (72,26%)	6 626 631 760 (74,05%)
Współpraca transnarodowa	1,8 mld (23,23%)	1 821 627 570 (20,36%)
Współpraca międzyregionalna	445 mln (5,74%)	500 000 000 (5,59%)
Razem	7,75 mld	8 948 259 330

Program Współpracy Transgranicznej PL-SK 2014-2020

Nad opracowaniem nowego Programu Współpracy Transgranicznej PL-SK 2014-2020 pracuje polsko-słowacka Grupa Robocza. W jej pracach uczestniczą też przedstawiciele Związku Euroregion „Tatry” (jako członek) i Zdrużenia Region „Tatry” (jako obserwator).

Dotychczasowe ustalenia Grupy Roboczej dotyczą:

1. Obszaru wsparcia Programu
2. Wyboru celów tematycznych
3. Budżetu Programu i alokacji na poszczególne cele
4. Funduszu Mikroprojektów – sposób realizacji i alokacja środków

Obszar wsparcia PWT PL-SK 2014-2020

Podstawowy obszar wsparcia obejmować miał tylko podregiony na poziomie NUTSIII, jednak ostatecznie poszerzony został po stronie polskiej o powiaty myślenicki, pszczyński, rzeszowski i miasto grodzkie Rzeszów, a po stronie słowackiej o okres Spiska Nowa Wieś.

Po stronie polskiej	Po stronie słowackiej
<ul style="list-style-type: none">▪ podregion bielski (NUTSIII)▪ podregion nowosądecki (NUTSIII)▪ podregion oświęcimski (NUTSIII)▪ podregion krośnieński (NUTSIII)▪ podregion przemyski (NUTSIII)+ powiat pszczyński (LAU1)+ powiat myślenicki (LAU1)+ powiat rzeszowski (LAU1)+ Rzeszów miasto grodzkie (LAU1)	<ul style="list-style-type: none">▪ Žilinský region (NUTSIII)▪ Prešovský region(NUTSIII)+ okręg Spišská Nová Ves (LAU1)

Cele tematyczne PWT PL-SK 2014-2020

	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny
6c	Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności i wykorzystywania zasobów/ <i>Ochrana životného prostredia a propagácia inno využívania zdrojov</i>	Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego/ <i>Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva</i>
7b	Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktural sieciowych/ <i>Propagácia trvaloudržateľnej dopravy a odstránenie problematických miest v kľúčových sieťových infraštruktúrach</i>	Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów II-rzę- dnych i III-rzę-dnych z infrastrukturą TEN-T/ <i>Posilnenie regionalnej mobility prostre-dníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúru TEN-T</i>
7c		Rozwój przyjaznych dla środowiska i niskoemisyj- nych systemów transportu, włączając transport śródlądowy, morski, porty i połączenia multimodalne/ <i>vývoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane riečnej a námornej dopravy, prístavov a multimodál- nych prepojení</i>
10b	Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie/ <i>investície do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania</i>	Opracowywanie i realizacja wspólnych systemów kształcenia i szkolenia/ <i>príprava a realizácia spoločných vzdelávacích a školiacich programov</i>

Budżet Programu Współpracy Transgranicznej PL-SK

W nowym Programie Współpracy Transgranicznej PL-SK 2014-2020 przewidziano nieznacznie mniejszą kwotę dostępnych środków.

Główna różnica dotyczy dużej dysproporcji pomiędzy wkładem finansowym do Programu zadeklarowanym przez **polską stronę (100 mln EUR)** i **słowacką stronę (55 mln EUR)**.

	Program 2007-2013		Program 2014-2020	
	PL	SK	PL	SK
Alokacja według wkładu partnerów Programu	85,91 mln EUR	71,10 mln EUR	100 mln EUR	55 mln EUR
Razem	157,01 mln EUR		155,00 mln EUR	

Alokacja środków PWT PL-SK 2014-2020

	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny	%		Mil. EUR		
			PL	SK	PL	SK	Program
6c	Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności i wykorzystywania zasobów	Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego	50	50	50,00	27,50	77,50
7b	Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych	Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów II-rzędnych i III-rzędnych z infrastrukturą TEN-T	32	32	32,00	17,60	49,60
7c	Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych	Rozwój przyjaznych dla środowiska i niskoemisyjnych systemów transportu, włączając transport śródlądowy, morski, porty i połączenia multimodalne	4	4	4,00	2,20	6,20
10b	Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie	Opracowywanie i realizacja wspólnych systemów kształcenia i szkolenia	8	8	8,00	4,40	12,40
	Pomoc techniczna		6	6	6,00	3,30	9,30
		SUMA / ŁĄCZNIE	100	100	100,00	55,00	155,00
					64,516%	35,484%	100%

Fundusz Mikroprojektów PWT PL-SK 2014-2020

Kontynuowany będzie Fundusz Mikroprojektów, jednak według nowych zasad odpowiadających założeniom polityki spójności na lata 2014-2020:

- Za zarządzanie mikroprojektami odpowiedzialne będą po stronie polskiej euroregiony, a po stronie słowackiej Wyższe Jednostki Terytorialne. Dodatkowo przedłożyliśmy Grupie Roboczej propozycję, aby za jeden z projektów parasolowych odpowiedzialne było Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej jako tzw. „jedyny beneficjent”, utworzony przez Związek Euroregion „Tatry” i Zdużenie Region „Tatry”,
- Fundusz Mikroprojektów realizowany będzie poprzez trzy oddzielne projekty parasolowe, a nie jak dotychczas jeden wielki projekt.
- Projekty parasolowe realizować będą: 1) Euroregion Beskidy + WJT Żylna, 2) Euroregion Karpacki + WJT Preszów, 3) EUWT TATRY lub Euroregion „Tatry” + WJT Preszów i WJT Żylna,
- Partnerzy Wiodący projektów parasolowych przez cały czas trwania programu będą zlokalizowani po polskiej stronie, ponieważ Instytucja Zarządzająca programem jest polskiej Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju – lepsza koordynacja wdrażania (szybszy przepływ informacji, dokumentów),

Fundusz Mikroprojektów PWT PL-SK 2014-2020

- Nie będzie wyodrębnionego celu tematycznego dla Funduszu Mikroprojektów, ale mikroprojekty będą realizowane **w ramach 2 celów tematycznych**:
 - 6c - Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego
 - 10 b - Opracowywanie i realizacja wspólnych systemów kształcenia i szkolenia
- Alokacja środków dla Funduszu Mikroprojektów wynosi **15%** środków Programu, tj. **23,25 mln EUR**, w tym:
 - **90%, tj. 20,925 mln EUR na cel 6c**
 - **10% tj. 2,325 mln EUR na cel 10b**
- Mikroprojekty będą musiały mieć charakter wspólnych projektów, z partnerem wiodącym. Każdy mikroprojekt będzie musiał spełniać minimum 3 kryteria transgranicznego partnerstwa
- Dofinansowanie zostanie utrzymane na poziomie 85%
- Będą możliwe wydatki na małe inwestycje
- Maksymalnie ujednolicone zostaną zasady rozliczania wydatków w mikroprojektach po obu stronach granicy m.in. poprzez wspólne zasady kwalifikowalności.

